

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *ny. j.*

Cím: *A piacok és vásárcsarnokok háborus képe*

Forrás: *Népszava*

ny.

1918 IV. 5.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1918"

Szerző

A piacok és vásárcsarnokok háborus képe.

*
A Teleki-téren. — A Garay-téren. — Kenyértoivaj és árdrágító. — A központi vásárcsarnokban. — Másfél liter tej. — A kofák a Rákóczi-téri vásárcsarnokban.

A piacok és vásárcsarnokok általános képe mindenütt: ácsorgó asszonyok itt is, ott is, soknak siró vagy alvó csecsemő a karján, vannak, akik 2—3 gyermeket is vonszolnak magukkal, mert otthon nincs aki vigyázzon rájuk. Ácsorognak sokszor reggel 4 órától kezdve és amit kapnak, az ugyan édes kevés egy-egy sokgyermekes család élelmezésére, sokszor pedig üres kézzel kell hazamenőik, hogy holnap, tán holnapután is újra kezdjék a hiábavaló ácsorgást. A várakozók legtöbbször kifáradt, vonalas és megkínzott arcú munkásasszony.

Korán kelő kofák a Teleki-téren.

A Teleki-tér már reggel 6 órakor népes. Nincs ugyan még kinyitva egy bódé sem, de körülötte már egész tömeg asszony áll, toporog fáradtan vagy a gyakorlottabbak a magukkal hozott kis sámlikon üldögélnek. Csak néhány élelmesebb kofa teregette már ki az árut, zöldségféléit, tojást vagy csirkét. Ilyenkor még nincs rendőr, lehet jó üzleteket maximális áron fölül lopva megkötni. Aki venni akar és akinek több pénze van a fillérekre

kiszámítottán, az megadja a magasabb árat is. Csakhogy azután ne kelljen fél délelőttön át ott ácsorogni.

Egy kisebbszerű fokhagymafő 20—25 fillér, három vékony szál vöröshagyma 20 fillér, egy darab torma 50 fillér. A tojás 52 fillérre volna maximálva, de ilyen korán lehet adni 54, esetleg 60 fillérért is darabját.

Baromfi meglepően sok van, talán azért, mert olyan sok sok pénzt kevesen bírnak érte adni és így nem akar fogyni. Egy tyúk — csirkének sem volna nagy — 36—40 korona. Egy sovány kaesa 54—60 korona. A liba kilója 30 korona. Eppen egy hat és fél kilós libára alkuszik az egyik, bizonyára vastagabb pénzü kalapos asszony. Szeretne lealkudni a 195 koronából, amennyibe az egész liba kerülne, legalább 5 koronát. De a kofa nem enged. „Megveszi más!” — utasítja el röviden.

A községi bódé előtt az olcsóbb bárányhus kimérését várják. Ez az olcsóbb bárányhus kerül: eleje 14 korona, comb és gerinc 15 korona. A községi kolbász kilója 16 korona, a párisi kolbász is 16, a nyári szalámi 18 korona. Igen ám, de máshol és más hus még drágább. Ime: vesepecsenye 20 korona, borjuszelet 18, felsál 17 korona.

Amikor megjelenik az egyik rendőr, a zugárúk egyszerre eltűnnek és a tulajdonosaik törvényes képet vágva, most már maximális áron árulnak. Az ácsorgók tömege is élénkülni kezd, amikor az első jele mutatkozik a bódénytásnak és kezdődik az idegeskedés, tülekedés, veszekedés is az elsőbségért.

Vallat és motoz a rendőr.

A Garay-téren már élénk az élet. Itt is, ami első pillanatban szembetűnik, a különböző bódék és árusítóhelyek körül ácsorgók tömege. Képtelen a rongyos tömege, mert alig emelkedik ki itt-ott a hajadonfőtt levő, nagykendős asszonyok szűrkeségéből egy-egy kalap.

Az egyik bódé mögött nagy csődület. A közepeken a 2420-as számú rendőr és egy 16—17 éves suhanc, mellettük egy katona, kezében hosszú szukás vekni kenyérrel. A kenyeret a suhanc adta el a katonának 5 koronáért és most a rendőr vallatja a suhancot, honnan vette a kenyeret. A gyerek konokul hallgat, a rendőr erre motozni kezd, mintha ez is az ügyhöz tartoznék és a motozás eredményéből akarná megtudni a kenyér eredetét. Eredmény semmi. Amit azonban a rendőr bizonyára szégyenlenc, befejezi hát csattanóan és tekintélyt megőrzően az ügyet olyképen, hogy egy pofont ad a suhancnak és utjára — nem engedi, — hanem löki.

Tülekedés és veszekedés a Haditermés-husnál.

A bódé előtt, ahol a Haditermés által kintalt olcsó huszt árusítják, 60—70 asszony tülekedik, lármázik és szidja a Haditerményt. Mert igaz, hogy a hus itt olcsóbb, mint másutt, de higabb is a leve. 9 korona 80 fillér és 11 korona 80 fillér kilója. A borju 12 korona, a sütnivaló 13 korona. Hanem a csont sok benne nagyon: 45—50 dekában 20—25 deka a csont és ami hus van is rajta, az is rettenetesen sovány és petyhüdt. Járja is a fölkiáltás minden vevő ajkán: „Megint egy nagy csont. Disznóság!” De azért mindenki idetörekszik, mert sokkal több a vékony pénzü ember, mint akinek nem kell a szí-

goruan filléreskedni, hogy: jaj, bírok-e még mást is venni majd.

A községi lóhúszék előtt is nagyon sok az ácsorgó. Ezek a legszegényebbek és legtűrelmetlenebbek. Csak lóhúsrá jut nekik, ezért is féldélelőttökön át várakozhatnak és azt sem kapnak mindig.

Egy kiló leveshus itt 7 korona 60 fillér, vesepecsenyéje a lóhúsnak 8 korona.

Az ácsorgók.

Sok-sok szegény asszony. Valamennyinek ott mélyül a homlokán vagy a megkínzott ajka körül a nyomor barázdája. Fialalok és öregek mind egyformák, egy sines köztük sima arcu és minden ott van a nehéz élet megkülönböztető bélyege.

Beszélgetnek, ömlik az ajkukról a panaszkodás. Hallgatnak néha sokáig, maguk elé gondolkozva, azután megint kezdődik a láрма, idegeskedés és veszekedés a helyért.

A fiatalabb lányok vagy asszonyok, akiknek nem kell maguk mellett gyerekekre vigyázni, regényt is hoznak magukkal és álldogálva azt olvassák. Így hamarabb röpi a várakozás hosszu ideje.

Az egyik asszony karján egy kopott nagykendőbe burkolt kisgyerek alszik. Ráhajtja a maszatos kis arcát az anyja vállára és úgy alszik. Hiszen félnégykor fölkelte az anyja és magával hozta, mert otthon nincs, aki vigyázza rája.

Zsirért és hájért ácsorognak a legtöbben, de amint a bódé készletéből látszik, felének sem fog jutni.

Kezdődik már a zöldségfélék szezonja is. Ezeket is sokan rohanják meg, mert ebből lehet még a legolesőbb ebédet főzni.

A piac egyik sarkán, ahol már elrejtette az ember a rendőr elől, egy kis fekete tömeg csoportosul. Összehajol és összebukik 8—10 asszony, mintha sietve és takargatva csinálnának valamit. Tojástartól egy kofa, 54 fillérért, de mindenkinek ad ennek ellenében többet, mint amennyi egyébként meg van engedve az 52 filléres maximális ár mellett. Mégis észreveszi őket egy rendőr, de amikor odamegy, lehurrogják:

— Örülünk, hogy egyáltalában kapunk, — mondja egyik is, másik is.

A központi vásárcsarnokban.

Itt már sok a zöldségféle: kel, spenót, káposzta. 80 fillér a káposzta kilója, 1 korona 30 fillér a spenót, 1 korona 20 fillér a kel. A fokhagyma kilója 4 korona 80 fillér, a tormáé 2 korona 40 fillér. Az állandó kép ismétlődik: hosszú sorfala az asszonyoknak, ideges álldogálás, tülekedés, láрма, itt-ott erős hangú kifakadások. Egyik is, másik is panaszkodik a szomszédjának. Ömlik mindből az idegesség és keserősége.

A középső széles átjárón keresztül akar sietni egy öreg svábasszony. Valaki észreveszi, hogy a kézikosarában egy ruhadarabbal letakarva két üveg tej van. Megszólítja, hogy adja el neki tejet.

Egy pillanat alatt észreveszik a még elő sem húzott tejet tizen, huszan is. És mind azzal a kérdéssel: mennyiért adja és már mind egymás feje fölött nyújtja is előre a pénzt, hátha ő lesz a szerencsés, aki hozzájuthat egy fél-liter tejhez.

De akkor már ott terem az 1876-os számú rendőrelőőr is, aki azután kezd igazságot tenni. Körülötte azonban már 40—50 asszony lármazik:

— Biztos ur, drága ellenőr ur, nekem, nekem a tejet.

A rendőr előhúzza a zsebéből az árjegyzéket és kitanulmányozza, hogy 1 korona 10 fillér a tej ára. Miután németül nem tudja jól megértetni magát a sváb asszonnyal, kézmozdulatának méltóságával és erélyével mutatja, hogy a tejet el kell adni.

Amikor a megriadt asszony így sem érti, az ellenőr kivessi a kosárból a két üveg tejet és azzal a kérdéssel, kinek van üvegje, ő maga önti át a tejet. Persze, 20—30 üveg is nyul feléje egyszerre, sőt már tölcser is került valahonnan.

És milyen boldog, valósággal ragyog az arca, aki megkapta a két-három felé is elosztott másfél liter tejnek egy kis részét.

Nyeréséget számolnak a kofák.

A Rákóczi-téri csarnokban már oszlik a vásár. Még a Haditermény-husért ácsorognak csak, elégedetlenkedve azon, hogy a húst kimerők mindenkinek többet adnak néhány dekával, amelyet azután hozzászámítva az egész vagy félkiló árához, rendszerint többet számolnak nagy sietve hozzá, mint amennyi járna. Ez a mellékjövedelme bizonyára az elárúsítóknak.

A csarnok egyik sarkában három kofa dugja össze a fejét. Számolják a napi bevételüket.

— Ma jobban ment, mint tegnap — mondja az egyik.

És gyűrök, gyömöszölik a bankjegyeket a zsiros vászonerszényükbe. Ragyog az arcuk. Több a nyereség, mint tegnap.